

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

DRUGO ODJELJENJE

PREDMET NOVAKOVIĆ I DRUGI PROTIV CRNE GORE

(Predstavka br. 44143/11)

PRESUDA

STRAZBUR

20. mart 2018. godine

Ova presuda je konačna ali može biti predmet redakcijske izmjene.

U predmetu Novaković i drugi protiv Crne Gore,

Evropski sud za ljudska prava (drugo Odjeljenje), na zasjedanju Komiteta u sastavu:

Ledi Bianku, *predsjednik*,

Nebojša Vučinić,

Jon Fridrik Kjølbro, *sudije*,

i Hasan Bakirci, *zamjenik registrara Odjeljenja*,

Nakon vijećanja na sjednici zatvorenoj za javnost dana 20. februara 2018. godine,

Donosi sledeću presudu koja je usvojena tog dana:

POSTUPAK

1. Predmet je pokrenut predstavkom (br. 44143/11) protiv Crne Gore koju su Sudu na osnovu člana 34 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda ("Konvencija") podnijela tri državljanina Crne Gore, g-din Milan Novaković, g-đa Draginja Proročić i g-đa Mileva Lubarda ("podnosioci predstavke"), 6. jula 2011. godine.

2. Podnosiocima predstavke je zastupala g-đa M. Novaković, advokat iz Podgorice i g-đa D. Radulović, advokat iz Kotora. Vladu Crne Gore (u daljem tekstu: "Vlada") je zastupala njihova zastupnica g-đa V. Pavličić.

3. Dana 3. decembra 2014. godine žalbe podnosilaca predstavke u vezi prekomjerne dužine postupka su komunicirane Vladi, a ostatak predstavke je proglašen neprihvatljivim u skladu sa članom 54 stav 3 Poslovnika Suda.

ČINJENICE**OKOLNOSTI PREDMETA**

4. Podnosioci su rođeni 1925. godine, 1927. godine i 1930. godine, i žive u Budvi.

5. Dana 3. aprila 2001. godine podnosioci predstavke su podnijeli građansku tužbu Osnovnom sudu u Kotoru tražeći naknadu zbog nacionalizacije imovine njihovih roditelja 1948. godine. Dana 16. jula 2008. godine, Osnovni sud je presudio protiv podnosilaca predstavke.

6. Dana 2. oktobra 2009. godine Viši sud u Podgorici je, po žalbi, potvrdio odluku prvostepenog suda.

7. Dana 19. januara 2011. godine Vrhovni sud Crne Gore je odbio reviziju podnosilaca predstavke, koja odluka je dostavljena podnosiocima predstavke 15. marta 2011. godine.

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANA 6 STAV 1 KONVENCIJE

8. Podnosioci predstavke su se žalili da dužina trajanja postupka nije bila u skladu sa zahtjevom “razumnog vremena” predviđenog članom 6 stav 1 Konvencije, koji glasi kako slijedi:

“Prilikom određivanja njegovih građanskih prava i obaveza ..., svako ima pravo na ... raspravu u razumnom roku pred ... sudom...”

A. Prihvatljivost

9. Sud primjećuje da ova žalba nije očigledno neosnovana u smislu člana 35 stav 3 (a) Konvencije. Dalje primjećuje da nije neprihvatljiva ni po bilo kom drugom osnovu. Na osnovu toga, mora biti proglašena prihvatljivom.

B. Osnovanost

10. Podnosioci predstavke su potvrdili svoje žalbe.

11. Vlada nije dala komentare u tom smislu.

12. Sud opaža da je predmetni postupak trajao od 9. aprila 2001. godine do 15. marta 2011. godine. Ipak, Sud može samo ispitivati period od 3. marta 2004. godine, kada je Konvencija stupila na snagu u odnosu na Crnu Goru do 15. marta 2011. godine kada je odluka Vrhovnog suda uručena podnosiocima predstavke, što je period od sedam godina na tri nivoa nadležnosti.

13. Sud ponavlja da razumnost dužine trajanja postupka mora biti procijenjena u svijetlu okolnosti slučaja i u odnosu na sledeće kriterijume: kompleksnost predmeta, ponašanje podnosioca predstavke i relevantnih državnih organa kao i što je bilo za podnosioca predstavke pitanje u sporu (vidjeti, među mnogim drugim izvorima, *Frydlender protiv Francuske* [VV], br. 30979/96, stav 43, ECHR 2000-VII).

14. Sud je često utvrđivao povredu člana 6 stav 1 Konvencije u predmetima koji su pokretali pitanja ista kao u konkretnom predmetu (vidjeti *Frydlender*, gore citirana).

15. Nakon ispitivanja cjelokupnog materijala koji mu je dostavljen, Sud smatra da Vlada nije dostavila bilo kakve činjenice ili argumente koji bi ga mogli ubijediti da donese drugačiji zaključak u ovom predmetu. Uzimajući u obzir praksu Suda po ovom pitanju, Sud smatra da je u konkretnom predmetu dužina trajanja od sedam godina na tri nivoa nadležnosti bila prekomjerno duga i da nije ispunila zahtjev “razumnog vremena”.

16. Na osnovu toga bilo je povrede člana 6 stav 1.

II. PRIMJENA ČLANA 41 KONVENCIJE

17. Član 41 Konvencije predviđa:

“Kada Sud utvrdi prekršaj Konvencije ili Protokola uz nju, a unutrašnje pravo Visoke strane ugovornice u pitanju omogućava samo djelimičnu odštetu, Sud će, ako je to potrebno, pružiti pravično zadovoljenje oštećenoj strani.”

18. Podnosioci predstavke su tražili da im Sud dosudi materijalnu štetu, ali je iznos ostavio na procjenu Suda. Dalje su tražili naknadu nematerijalne štete u obrascu za podnošenje predstavke, ali nijesu podnijeli kvantitativne zahtjeve u tom smislu uprkos dopisu Suda kojim su pozvani da podnesu zahtjev za pravičnu naknadu na osnovu člana 41 Konvencije nakon komuniciranja njihovih žalbi.

19. Vlada je osporila njihov zahtjev.

20. Sud ne pronalazi bilo kakvu uzročnu vezu između utvrđene povrede i navodne materijalne štete; stoga odbacuje ovaj zahtjev.

21. Dalje, u smislu svoje prakse i utvrđenja da nije bilo izuzetnih okolnosti u konkretnom predmetu koje bi dovele do drugačijeg zaključka (vidjeti *Nagmetov protiv Rusije* [VV], br. 35589/08, stavovi 76-78, 30. mart 2017. godine), Sud ne dodjeljuje naknadu na ime nematerijalne štete.

22. Konačno, s obzirom da podnosilac predstavke nije dostavio iznos vezano za zahtjev za naknadu troškova i izdataka, Sud ne dosuđuje naknadu ni u ovom smislu.

SA OVIH RAZLOGA, SUD, JEDNOGLASNO

1. *Proglašava* predstavku prihvatljivom;
2. *Utvrđuje* da je bilo povrede člana 6 stav 1 Konvencije;
3. *Odbija* zahtjev podnosioca predstavke za pravičnim zadovoljenjem.

Sačinjeno na engleskom jeziku u pisanoj formi, 20. marta 2018. godine, na osnovu člana 77 stavovi 2 i 3 Poslovnika Suda.

Hasan Bakırcı
zamjenik registrara

Ledi Bianku
predsjednik